

Grenseøvelse 2013

Evalueringsrapport

Innholdsfortegnelse

1	Introduksjon	4
2	Sammendrag av øvelsen 24.09.13	4
3	Bakgrunn, hensikt, overordnet mål og øvingsmål	6
3.1	Bakgrunn.....	6
3.2	Hensikt.....	7
3.3	Overordnet mål for Interreg prosjektet	8
3.4	Øvingsmål for øvelsen 24.09.13	8
4	Forberedelser	8
5	Scenario	9
5.1	Scenario.....	9
6	Deltakere	9
7	Evaluering - kontrollere.....	10
7.1	Metode	10
7.2	Kontrollere	10
7.3	Vurderingskriterier.....	10
7.4	Hva fungerte godt	11
7.5	Forbedringspunkter	11
7.6	Konkrete tiltak	11
7.7	Evalueringsseminar.....	11
8	Øvingsmål 1) Varslingsrutiner og alarmering	11
8.1	Vurderingskriterier.....	11
8.2	Hva fungerte godt	11
8.3	Forbedringspunkter.....	12
8.4	Konkrete tiltak	12
9	Øvingsmål 2) Bistandsanmodning og ressursutnyttelse basert på gjeldende avtaler	12
9.1	Vurderingskriterier.....	12
9.2	Hva fungerte godt.	12
9.3	Forbedringspunkter.....	12
9.4	Konkrete tiltak	12
10	Øvingsmål 3) Organisering og ledelse på skadested - Samvirke	12
10.1	Vurderingskriterier.....	12
10.2	Hva fungerte godt	13
10.3	Forbedringspunkter.....	13
10.4	Konkrete tiltak	13
11	Øvingsmål 4) Etablering av ledelsesnivåer og kommunikasjonsveger	13
11.1	Vurderingskriterier.....	13
11.2	Hva fungerte godt	13
11.3	Forbedringspunkter.....	14
11.4	Konkrete tiltak	14
12	Øvingsmål 5) Etablering og drift av Evakuerte-og Pårørendesenter	14
12.1	Vurderingskriterier.....	14
12.2	Hva fungerte godt	14
12.3	Forbedringspunkter.....	14
12.4	Konkrete tiltak	14

13 Øvingsmål 6) Felles Nødnett/sambandsprosedyrer	15
13.1 Vurderingskriterier.....	15
13.2 Hva fungerte godt	15
13.3 Forbedringspunkter.....	15
13.4 Konkrete tiltak	15
14 Markører	15
14.1 Hva fungerte godt	15
14.2 Forbedringspunkter.....	16
14.3 Konkrete tiltak	16
15 Veien videre.....	16

<p>Norge</p> 	<p>Sverige</p> 	<p>Ansvarlig: Magne Tommy Brobakken</p>	<p>Dokumentkode</p>	
		<p>Utarbeidet av: Magne T Brobakken Bistand av Terje Krogstad</p>	<p>Dato: 2013-10-01</p>	<p>Revisjon:</p>
		<p>Godkjent av:</p>	<p>Dato: 2014-02-28</p>	<p>Side: 4</p>

1 Introduksjon

Krisehåndtering og redningstjeneste er et mangfoldig og komplisert fag, som krever stor fagkunnskap innenfor egen sektor, samt oversikt over tilstøtende samfunnssektorer og forståelse for, kunnskap om og trening i samvirke.

Grenseøvelse2013 er et **Interregprosjekt** som ble påbegynt i januar 2012.

Hovedhensikten med prosjektet er å utvikle samarbeidet mellom beredskapsaktørene i grenseområdet Dalarna, Värmland og Hedmark.

I perioden juli 2012 til september 2013 ble det gjennomført felles møter, innad i og mellom de ulike organisasjoner/etater i de respektive land. Dette for å få god og høynet kunnskap om hverandres utfordringer, planverk, kriseorganisering, ledelsesstrukturer, roller og arbeidsmetoder. Dette for at samarbeidet skal fungere best mulig når behovet er der.

Disse forberedelsene munnet ut i en fullscalaøvelse på Magnor i Eidskog kommune 24. september 2013.

2 Sammendrag av øvelsen 24.09.13

"Fullscalaøvelsen" ble gjennomført med deltagere fra norske og svenske myndigheter og organisasjoner, som har ansvar for samfunnsikkerhet, beredskap og redningstjenesten i Dalarna, Värmland og Hedmark.

Øvelsen ble gjennomført etter begrepet **"players action"**.

Dette betyr at det **ikke** var satt opp en detaljert spilleplan minutt for minutt, men deltakerne forholdt seg til eget planverk og de organisasjoner man normalt samarbeider med under store hendelser i grenseområdet. Hendelsene utviklet seg mest mulig likt en reell hendelse og måtte håndteres deretter.

De deltakende organisasjoner opprettet sine staber i henhold til eget planverk under øvelsens gang.

En øvingsledelse med representanter fra alle deltakende organisasjoner overvåket det hele.

Førsteutrykningen til scenario nr. 1 (se pkt. 5.1) ble foretatt av lokalt brannvesen, politi og ambulanse fra Eidskog. Mannskapene var raskt på plass og gjorde en god jobb på stedet. Det ble oppfattet å være en god organisering og ledelse på stedet.

Like etter ble scenario nr. 2 (se pkt. 5.1) iverksatt. Pga. størrelsen på begge ulykkene, ble det besluttet å be om bistand fra svensk Räddningstjänst, polis og ambulanse – jfr. Gjeldende avtaler.

Melding om denne ulykken kom til politiets operasjonssentral i Hedmark kl 1047 via Togledersentralen i Oslo. Politiets Operasjonssentral (112) foretok "trippelvarslings", dvs. varslings av 113 og 110 i tillegg til egne mannskaper. De varslet også i henhold til avtaler, SOS Alarm i Karlstad.

De første som bistod på skadestedet var deler av Industrivernet ved Magnor Glassverk. De gjorde en glimrende førsteinnsats i påvente av nødetatene. Førsteinnsatsen gikk ut på å ta vare på passasjerer som strømmet ut av togene, samt å yte førstehjelp til disse. Dette ga industrivernet god trening.

Nødetatene fra Norsk og Svensk side var raskt på stedet og iverksatte livreddende førstehjelp og frigjøring fra togene og bussen. Det burde vært etablert brytpunkt (venteplass hjelpestyrker) tidligere.

Innsatsledelsen (nødetatene) kom til et meget kaotisk område. Lederfunksjonene samlet seg etter hvert for å danne seg et bilde over situasjonen. Funksjonene på skadestedet ble etter hvert etablert. Les: avsperringer, etablering av ledelse (ILKO), oppmøtested for hjelpestyrker mv.

Da organiseringen av skadestedet etterhvert hadde "satt seg", ble situasjonen behandlet på en rolig og effektiv måte. I startfasen var det litt problemer med å samle de ulike faglederne. Det var ikke fastsatt fast møteplass eller faste møtetidspunkt.

Det var uheldig at ledningsplats/IL KO, ble flyttet rundt. Flere aktører mener at den ble plassert for nærme skadeplatt. Manglende sperring/definering av skadeplattsområdet gjorde at – for mange delledere «kom innom» førte til uro på ledningsplats/IL KO.

Nødetatene kunne brukt sine Operasjonssentraler mer aktivt. Det er viktig at første nødetat på stedet sørger for Lågesrapportering til operasjonssentralen/fagsentral.

Det ble opprettet samleplatt for skadde og evakueringspunkt (EP). Her samarbeidet Norsk og Svensk personell godt og hadde god kontroll. Etter registrering her ble de skadde kjørt til sykehusene i Arvika og Kongsvinger. De "skadde" som ikke fysisk skulle kjøres til sykehus, ble kjørt til Magnor travbane hvor de gikk over til "papirpasienter" og avsluttet.

En person ble fløyet til Karlstad sjukehus i forbindelse med et samarbeid med Interregprosjektet "Luftburen ambulans". Da Luftambulansen skulle lande ved Karlstad sjukehus hadde ikke sjukehuset forberedt mottak av helikopteret. Det ble da improvisert og mannskapet på helikopteret hadde en gjennomgang med personalet på sjukehuset.

Skadde, som ble transportert til legevakta/sjukehuset i Kongsvinger, ble ført gjennom hele kjeden til operasjonstue. Meget bra.

Sjukhuset i Torsby deltok også, men kun med papirpasienter. Sjukehusene i Arvika, Torsby og Karlstad opprettet "sjukvardsledning/stab".

Øvrige evakuerte ble transportert til Evakuerte- og Pårørendesenter, som ble opprettet på kommunesenteret på Skotterud. Arbeidet her var et samarbeid mellom kommunen og politiet. Transporten til Evakuert – pårørende senteret ble kraftig forsinket. Dette som følge av en misforståelse der rekvirent trodde at transporten kun skulle "simuleres".

Eidskog kommune etablerte sin kriseledelse i kommunehuset på Skotterud.

De øvrige deltakende organisasjoner opprettet sine krisestaber i henhold til eget planverk.

Det viser seg fortsatt at det er usikkerhet med hensyn til hvordan kontakt man skal ha med andre/samarbeidende staber.

Under øvelsen sier noen at det var svært vanskelig å få kontakt, med bl.a. politiet. Det er derfor viktig at dette spørsmålet avklares og ryddes opp i.

Dårlige kontaktveger gjør sitt til at det kanskje blir gitt feil informasjon og tatt uriktige avgjørelser.

Hedmark politidistrikt benyttet sitt "gamle" samband under øvelsen. Dette da Nødnett ikke var satt i drift. Redningskanalen (kanal 5) ble benyttet i svært liten grad.

Det viser seg fortsatt at det øves/trenes for lite på sambandsprosedyrer og organisering av samband under store hendelser. Bl.a. må man komme fram til hvilke "kallesignal" som skal brukes.

Svenskenes Rakel fungerte greit inn mot Magnor, men her ble det ikke opprettet RAPS-talegruppe til de patruljer som kjørte til skadestedet.

Når denne rapporten skrives er Hedmark politidistrikt oppe å går på Nødnett.

Alt i alt en meget god øvelse, som viser at vi aldri blir utlært, men trenger stadige påfyll om samarbeid.

Det er gjennomført øvelser i 2007, 2009 og 2010.

Samtlige av disse har hatt hovedfokus på alarmering, kommunikasjonsveger, ledelse og samvirke. Foran hver øvelse har det blitt gjennomført gode forberedelser mellom de deltakende organisasjoner/etater på begge sider av grensen Norge/Sverige. Dette for at personellet skulle være kjent med samarbeidende organisasjoners organisering, rutiner, samarbeidsformer m.v., på forhånd.

Alle øvelsene har vært i regi av Grenseredningsrådet for Hedmark, Värmland og Dalarna.

3 Bakgrunn, hensikt, overordnet mål og øvingsmål

3.1 Bakgrunn

Den 20. januar 1989, ble det inngått en avtale mellom regjeringene i Sverige, Danmark, Finland og Norge om samarbeid mellom territorialgrensene for å hindre eller begrense skade på mennesker, eiendom eller i miljøet ved ulykker. Dette er dagens NORDRED avtale.

Hedmark fylke, Värmlands- og Dalarnas län har siden 1993, gjennom et Grenseredningsråd, hatt fokus på å utvikle samarbeidet innen krisehåndtering over landegrensen. Disse avtalene ble samordnet og ny avtale er datert 15.09.2007.

Grenseredningsrådet har siden dette arbeidet med ROS analyser, avtaler om bistandsanordninger, kunnskapsdeling, erfaringsutveksling, felles beredskapsplanlegging og felles øvingsvirksomhet.

Hovedmålet med Grenseredningsrådet er at man gjennom forhåndslagte planer kan gi en best mulig ressursutnyttelse og samarbeid ved ulike typer grensenære hendelser, der liv, eiendom og miljø trues.

Grenseredningsrådet består av representanter fra Länsstyrelsene og Lanstingene i Dalarna og Värmland, Polisen i Dalarna og Värmland, Räddningstjänsten i Dalarna og Värmland, SOS Alarm i Dalarna og Värmland, Fylkesmannen i Hedmark, Politiet i Hedmark, Midt Hedmark Brann- og redningsvesen v/110 sentralen, Sykehuset innlandet v/prehospitale tjenester, samt Sivilforsvaret.

Rådets møter legges til medlemskommunene på respektive sider av grensen. Dette har flere årsaker. Rådsmedlemmene blir på en bedre måte kjent med lokale "problemer" og derfor ta de riktige prioriteringene, rådet kommer i kontakt med de som er tilsluttet den lokale redningstjenesten/räddningstjänsten, samt at rådet viser befolkningen at det samarbeides over landegrensen om beredskap.

Før 2005 er det gjennomført flere øvelser i grensetraktene med fokus på organisering, ledelse, samband og samarbeid på et skadested. Da nytt personell stadig kommer til, er det viktig å opprettholde øvingsaktiviteten.

Vi har sett viktigheten av å ha kontaktpunkter i de respektive land/lån. Her har medlemmene i Grenseredningsrådet vært uvurderlige.

3.2 Hensikt

Hensikt/syfte med dette prosjektet har først og fremst vært å videreføre de oppgaver som er øvet/trent på i tidligere øvelser. Vi ser det som svært viktig å ha gode rutiner på alle nivå – kommunal – regional – myndighetsnivå.

Vi ønsket å samle de som arbeider med samfunnssikkerhet og beredskap, for å få en felles forståelse for de problemer som er i grensetraktene, samt en felles kunnskap om hvordan disse løses med samarbeid mellom landene. Dette vil igjen gi bedre kunnskap om kontaktveier, organisering, arbeidsmetoder, utstyr mv, som gjør at vi utvikler felles planer med lik forståelse for innsats i grenseområdene. Det vil også bidra til en viktig forventningsavklaring på tvers av landegrensene og på tvers av de ulike etater/organisasjoner.

Prosjektet har også vært med på å tilrettelegge for felles utnyttelse av ressurser – felles utrykninger til ulykker / hendelser. Dette vil bidra til å gi en kortere responstid og raskere

hjelp til den/de som har kommet ut for en hendelse. Det vil også kunne danne grunnlaget for et bedre koordinert felles forebyggende arbeid.

En beredskap, med nevnte momenter, vil redusere de samlede kostnader.

3.3 Overordnet mål for Interreg prosjektet

- Etablering av samhandling mellom svenske og norske myndigheter på ulike nivåer.
- Ledelse og samhandling over riksgrensen, mellom skadested, bakre ledelse, regionale og nasjonale aktører.
- Situasjonsforståelse /bilde og situasjonsoppfatning hos aktører som er involverte.
- Informasjon/kommunikasjon med og mellom aktører, myndigheter på alle nivå, media og befolkning
- Rapporteringsrutiner og koordinering av planverk i egne organisasjoner som baseres på effektiv ressursutnyttelse og samhandling over grensen.
- Planer for evaluering om implementering av øvelsen for videreutvikling av samhandling over grensen.

3.4 Øvingsmål for øvelsen 24.09.13

- Varslingsrutiner og alarmering
- Bistandsanmodning og ressursutnyttelse basert på gjeldende avtaler
- Organisering og ledelse på skadested - SAMVIRKE.
- Etablering av ledelsesnivåer og kommunikasjonsveger
- Etablering og drift av Evakuerte- og Pårørendesenter.
- Felles nødnett/sambandsprosedyrer.

De respektive organisasjoner har selv utarbeidet delmål, som organisasjonene selv skal evaluere.

4 Forberedelser

En effektiv krisehåndtering er avhengig av at aktørene samhandler, og at det er kunnskap om og avklarte roller mellom ledelsesnivåer og samarbeidsorganisasjoner.

I perioden 28.08.2012 til 24.09.2013 hadde de deltakende organisasjoner oppgaven med å forberede seg til øvelsen.

Viktige forberedelsespunkter ble gjennomgått på Kick off/oppstartmøtet 28.08.2012.

Forberedelsene gikk blant annet ut på at hver organisasjon/etat skulle:

- Videreutvikle egne varslings-larm- og informasjonsrutiner på regionalt nivå.
- Gjennomgang av eget planverk/tiltakskort
- Samordne planverk
- Diskutere samarbeidsformer/rutiner
- Avklare roller
- Klargjøre ansvar og roller på skadested, herunder ledningsnivåer, kommunikasjonsveger, mottak av bistand, sambandsprosedyrer, mv
- Bli kjent med organisasjoner og personer
- Bli kjent med geografien i grenseområdet
- Utvikle/skape kontaktpunkter
- Erfaringsoverføring

Forberedelsene er gjort gjennom møter internt i egen organisasjon og møter/samlinger med samarbeidende organisasjoner i begge land.

Det har vært svært viktig å etablere felles møtepunkter for å kunne gjennomføre oppgavene nevnt over.

Tilbakemeldingene tyder også på at dette har vært det viktigste med prosjektet.

Det ble gjennomført 69 organiserte møter **før** øvelsen.

5 Scenario

5.1 Scenario

Scenario nr. 1 var kollisjon mellom en tømmerbil og en personbil ved Energirådhuset, avkjøringen RV 2 mot FV 347 – Grensevegen mot Magnor sentrum.

Scenario nr. 2 skjedde på jernbaneplanovergangen i Magnor sentrum, hvor et tog fra Norge kolliderer med en buss, som blir dyttet inn i et parkert tog fra Sverige.

Om bord i disse var det utplassert ca. 300 markører med forskjellige typer skader og av forskjellig nasjonalitet.

6 Deltakere

Det har deltatt personell fra en rekke organisasjoner og etater i dette prosjektet.

Totalt antall deltakere som har deltatt i prosjektarbeid, forberdelser, samt som observatører, markører og deltakere under selve øvelsen er ca. 1000 personer.

Det har vært et meget stort engasjement fra begge land.

Norske	Svenske
Hedmark politidistrikt	Polisen Dalarna
112-operasjonssentralen Hedmark	Länsstyrelsen Dalarna
Utrykningspolitiet (UP)	Landstinget Dalarna
Fylkesmannen i Hedmark	Räddningstjänsten Malung-Sälen
Midt-Hedmark brann og redningsvesen	Räddningstjänsten Älvdalen
110-Innlandet	Polisen Värmland
Eidskog brannvesen	Länsstyrelsen Värmland
Glåmdal brannvesen IKS	Landstinget Värmland
Sør-Odal brannvesen	Akuttmottagningen Arvika
Glåmdal interkommunale legevakt	Sjukhuset i Torsby
Sykehuset Innlandet	Räddningstjänsten Arvika-Eda-Säffle
113-AMK Innlandet	SOS Alarm Karlstad
Hedmark sivilforsvarsdistrikt	SJ
Eidskog kommune	Tågkompaniet
Nettbuss Øst	MSB
Jernbaneverket	Interregprosjekt Luftburen Ambulans
Norsk Luftambulans	Implementeringsgruppene i ISI Norge/Sverige
Magnor Glassverk	(Nødnett samarbeid)
Norges Statsbaner (NSB)	
FORF-(Frivillige organisasjoners Redningsfaglige Forum)	
Den norske kirke, Hamar bispedømme	

<p>Markører: Politihøgskolen Kongsvinger Eidskog Ungdomskole Våler Videregående skole, Ambulanselinja Eidskog Frivillighetsentral Eidskog pensjonistene Kongsvinger Asylmottak Arbeiderbevegelsens folkehøgskole, Ringsaker (AFR) Journalistikklinjen Hærstaben AFA NRK HO</p>	<p>Markører: Hemvärnet, Sverige Arvika Gymnasium Molkom Folkehögskola P4 Radio Värmland</p>
--	--

7 Evaluering - kontrollere

7.1 Metode

Evalueringen bygger på skriftlig tilbakemelding fra "kontrollerne", skriftelige tilbakemeldinger fra Evalueringseminaret og deltakende organisasjoner. I denne sammenheng er det både benyttet en kvantitativ metode, gjennom evalueringsskjemaer, samt en kvalitativ metode der kontrollerene har evaluert/beskrevet funn i fritekst.

7.2 Kontrollere

Leder av Evaluerings- og kontrollerguppen, i samarbeid med deltakende organisasjoner, utarbeidet på forhånd en mal for "kontrollerskjema". Malen dannet grunnlaget for hvordan de ulike kontrollerskjemaene i de ulike etater skulle utarbeides. Kontrollerskjemaet ble utarbeidet med utgangspunkt i de sentrale målsettingene, i tillegg til at den enkelte etat/organisasjon utarbeidet egne lokale målsettinger. De lokale målsettingene blir i etterkant av øvelsen behandlet/evaluert/fulgt opp innen den enkelte organisasjon, mens de sentrale målsettinger blir evaluert i denne rapporten.

De deltakende organisasjoner hadde på forhånd utpekt personell som skulle være "kontroller". Disse var tilknyttet arbeidsgruppen Evaluering- og kontrollerguppen. Kontrollere var representert på strategisk, operativt og taktisk nivå. Totalt var det ca. 60 "kontrollere" som deltok.

Den enkelte organisasjon gikk igjennom øvelsen umiddelbart etter at den var avsluttet.

7.3 Vurderingskriterier

- Ivareta sikkerhetsbestemmelsene for markører/figuranter
- Observere og evaluere for egen etat/organisasjon
- Rapportere fremdrift til øvingsledelsen
- Veilede egne ledere/mannskap ved behov – Teknisk timeout.
- Gjennomføre en umiddelbar evaluering med "sine" ved øvelsens slutt
- Levere skriftlig rapport til leder Evaluerings-og kontrollerguppen etter øvelsen

- Vurdere opp mot de sentrale målsetninger for øvelsen

7.4 Hva fungerte godt

- Kontrollerskjemaene var et godt verktøy
- Kontrollerne var godt forberedte
- Kontrollerskjemaene gjorde det mulig å få felles rapportering på de sentrale målsetningene.
- Den enkelte etat måtte gjøre et forarbeid opp mot hva de selv ønsket å måle/teste under øvelsen. Dette ga en bevisstgjøring på de viktige tingene i forkant av øvelsen.

7.5 Forbedringspunkter

- Mange syntes det ble for mange kontrollere/observatører i øvingsområdet. Dette medførte unødvendig forstyrrelse av oppgavene.
- Antallet skapte usikkerhet med hvem man skulle forholde seg til.
- For mange øvingsmål skulle evalueres. Gjorde sitt til at de viktige tingene kom ut av fokus.
- "Teknisk timeout" ble i liten grad benyttet

7.6 Konkrete tiltak

- [Kontrollerskjemaer videreføres](#)
- [Kontrollerskjemaene kan vurderes å reduseres noe i omfang](#)
- [Vurder å ha færre kontrollere ved neste store øvelse](#)

7.7 Evalueringsseminar

Torsdag 24.oktober 2013, ble det gjennomført et evalueringsseminar på Thon hotell, Charlottenberg. Her deltok 44 representanter fra de deltakende organisasjoner. Etter en kort gjennomgang i plenum, ble det iverksatt gruppearbeid. Det ble delt inn i 3 grupper – Alarmsentraler – Skadested – Kommunens kriseledelse. Tema i gruppene var øvingsmålene. Gruppene utarbeidet læringspunkter.

8 Øvingsmål 1) Varslingsrutiner og alarmering

For å få til en hurtig og riktig bistand ved ekstraordinære hendelser, er det svært viktig at organisasjonene har et oppdatert og effektivt system for varsling – innad i egen organisasjon og mellom samarbeidende organisasjoner.

8.1 Vurderingskriterier

- Kunnskap om gjeldende planverk/rutiner
- Meldingsmottak
- Varsling av interne og eksterne ressurser, med nødvendig informasjon som blir forstått.

8.2 Hva fungerte godt

- Planverk og varslingslister var oppdatert og fungerte godt i de fleste organisasjoner.
- Korrekt "trippelvarsling" ble gjennomført
- God planlegging og gjennomgang før øvelsen – kompetansegivende
- Tidlig og effektiv varsling/larming i de fleste organisasjoner

8.3 Forbedringspunkter

- De respektive organisasjoner må sørge for at personellet er oppdatert og har god kunnskap om eget planverk og varslingsrutiner
- Meldingsmottak må forbedres.
- For lite spesifikk på hvilken type ressurser man ønsket bistand av ved rekvirering.
- Kontakt mellom nødsentralene under aksjonen bør forbedres

8.4 Konkrete tiltak

- Nødsentralene må skape et forum for operatørene, hvor disse i fellesskap kan utvikle samarbeidsformer, rutiner, evaluering av hendelser mv.
- Nødsentralene må i fellesskap utvikle maler for meldingsmottak, slik at relevant informasjon raskt innhentes.
Dette er viktig for den videre fremdrift i hendelsen, samt å kunne gi et mest mulig korrekt situasjon/lägesbild til aktørene.

9 Øvingsmål 2) Bistandsanmodning og ressursutnyttelse basert på gjeldende avtaler

9.1 Vurderingskriterier

- Bistandsanmodning i henhold til gjeldende regler / rutiner.
- Bistandsanmodning basert på riktig situasjonsforståelse / lägesbild
- Effektiv utnyttelse av ressursene

9.2 Hva fungerte godt.

- Mye ressurser fra begge land var raskt på stedet.
- Bruk av videokonferanse mellom helse i Norge og Sverige fungerte godt.
- Forarbeidene til øvelsen har gitt et kompetanseløft for den enkelte etat

9.3 Forbedringspunkter

- Gjeldende samarbeidsavtaler føltes uklare
- Uklar bestilling i bistandsanmodningen
- For dårlig utnyttelse av ressursene på skadeplass
- Manglende sambandsrutiner på tvers av nødetatene og på tvers av landegrensene

9.4 Konkrete tiltak

- Sørge for at personell på operativt og taktisk nivå er kjent med gjeldende samarbeidsavtaler vedrørende varslings og bistandsanmodning.
- Gjennomgå samarbeidsavtalen med "brukerne" slik at alle har en felles forståelse for innholdet.
- Kompetanseheving knyttet til håndtering av store skadested med mange involverte etater/organisasjoner.

10 Øvingsmål 3) Organisering og ledelse på skadested - Samvirke

10.1 Vurderingskriterier

- Organisering av ILKO

- Ledelse på skadested
- Klar rollefordeling mellom samvirkeaktører
- Samarbeid mellom Norske og Svenske styrker
- Kommunikasjon/situasjonsrapportering mellom skadested og PM stab

10.2 Hva fungerte godt

- Stort antall innsatspersonell tidlig på stedet
- Innsatspersonellet opptrådte rolig og proffesjonelt
- Innsatspersonellet prioriterte livreddende førstehjelp
- Godt samarbeid mellom noen faggrupper – eks. Svensk politi-Norsk ambulanse(på EP)

10.3 Forbedringspunkter

- Oppmøtested/brytpunkt for hjelpestyrker må klarlegges ved en så stor hendelse.
- Manglende organisering av skadestedet skapte uryddighet i en lang periode.
- Det tok for lang tid før IL og Fagledere opprettet ledelse på skadestedet.
- Det ble ikke opprettet støttefunksjoner i ILKO (anvar for ressursoversikt, samband, mediehåndtering, etterretning mv)
- Ressursene som etter hvert kom til stedet ble ikke benyttet på en organisert måte.
- Fastlagte sambandsrutiner mellom nødetatene ble ikke brukt.
- For dårlig håndtering av pressen.
- Ingen kommunikasjon med Luftambulansen.
- Kommunikasjonen mellom Innsatsledelsen og Politimesterens stab var ikke klar nok.
- Manglende situasjonsrapportering på tvers av nødetatene - videre inn til stab
- Utydelig merking av mannskapene – hvem hadde hvilken rolle

10.4 Konkrete tiltak

- Innsatslederrollen må "profesjonaliseres" og Innsatsleder må få tid og rom til å holde seg oppdatert på rollen.
- Etablere **forum** for Innsatsledere og Fagledere, hvor også tilsvarende svenske roller deltar.
- Avklare arbeidsfordelingen mellom Innsatsleder og Operasjonssentralen vedrørende bl. a loggføring og informasjon til styrker som ikke er eller er på veg til innsatsområdet.
- Innsatsledelsen må gis mulighet til kursing på tvers av grensen.
- Alle må foreta en gjennomgang av merking av vestene til aktører på skadestedet.

11 Øvingsmål 4) Etablering av ledelsesnivåer og kommunikasjonsveger

11.1 Vurderingskriterier

- Opprette kontakt for informasjon mellom deltakende organisasjoner

11.2 Hva fungerte godt

- Organisering og samhandling i "egen" organisasjon fungerte bra for de fleste
- Godt oppdatert planverk i flere organisasjoner
- Gode erfaringer ved bruk av video-konferanse
- Samarbeid mellom AMK og SOS Alarm fungerte godt på operativt nivå
- SJ samarbeidet godt med JBV på skadestedet og Togledersentralen i Oslo
- Norsk og Svensk politi gjennomførte systematiske stabsorienteringer

11.3 Forbedringspunkter

- Det må opprettes kontakt mellom partene i hendelsen. Selv med forhåndsplanlagte funksjonsnummere, klarte man ikke å få kontakt med hverandre.
- Kontakt mellom kommune og politi MÅ opprettes og beholdes.
- Kontakt mellom ILKO – Operasjonssentral – PM stab må fungere til en hver tid.
- Det var vanskelig å få kontakt med politiet (OPS) under øvelsen , manglende kapasitet på å besvare telefonhenvendelser.
- Manglende bruk av samband på skadested.
- Sein etablering av ledelsesfunksjoner på skadested.

11.4 Konkrete tiltak

- Må skaffe større kapasitet på telefonmottak hos politiet ved større hendelser.
- Innføring av nødnett – samhandling/samøving med andre nødetater BAPS1.
- Kompetanseheving knyttet til etablering av ledelsesfunksjoner ved større hendelser.
- PM stab må trene på samarbeid med IL i forbindelse med store hendelser.

12 Øvingsmål 5) Etablering og drift av Evakuerte-og Pårørendesenter

12.1 Vurderingskriterier

- Kommunikasjon mellom EPS og P2 funksjonen hos politiet.
- Samarbeid mellom kommune og politi.
- Etablering av EPS

12.2 Hva fungerte godt

- Erfarent personell benyttet på EPS
- God oppdatert plan for EPS
- Politiet kom tidlig med mye folk og overtok ledelsen av registreringen
- Kommunikasjon mellom EPS og P2 funksjonen ble tidlig opprettet
- Gode lister over registrerte ved EPS

12.3 Forbedringspunkter

- Opprettelse av EPS må være en klar bestilling
- Personellet som skal bekle funksjonene på EPS må være øvet på forhånd.
- En klar leder må utpekes. Lederfunksjoner bør ha tydelig merking
- Manglende kommunikasjon mellom EPS – IL
- Sein etablering av pårørendetelefon.

12.4 Konkrete tiltak

- Kommune og lokalt politi må ha en årlig gjennomgang av rutiner og planer for EPS.
- Gjennomføre øvelse med etablering av pårørende senter, samt pårørende telefon.
- Planer for etablering av EPS og samhandling med politiet må avklares med alle kommuner i distriktet.

13 Øvingsmål 6) Felles Nødnett/sambandsprosedyrer

13.1 Vurderingskriterier

- Sambandsbruk etter de prinsipper som gjelder for redningstjenesten
- Sambandsdiagram
- Tildeling av samtalegruppe

13.2 Hva fungerte godt

- God kommunikasjon på GSM-r (internt nett) og GSM – nett mellom Fagleder Jernbane og Togledelsen.
- God erfaring med bruk av Rakel (talegrupper – sambandsdisiplin – dekning)
- Dekningen med Rakel inn i Norge var god.

13.3 Forbedringspunkter

- Det var ikke utarbeidet sambandsdiagram.
- Redningskanalen ble ikke benyttet. (Norsk)
- RAPS-talgrupp ikke brukt. (Rakel)
- Manglende samband i flere av organisasjonene.
- Kommunikasjon med samband mellom skadestedet og Operasjonsentralen var dårlig.
- Med så mange aktører kreves at det opprettes en egen sambandsmann for å ha kontroll med kanalvalg, ta i mot beskjeder til IL, m.v.
- Rutiner for bruk av samband må gjennomgås i samarbeidsmøter mellom nødetatene og andre deltakere i rednings samvirket.
- Usikkerhet med hensyn til hvem som var "ledningsentral" i Sverige.

13.4 Konkrete tiltak

- Felles sambandsøvelser med nødeater i begge land. Gjelder både "nødsentralene", de som inngår i innsatsledelsen / ledning på skadplats og "bakre" staber.
- Felles bruk av RAPS/BAPS med øvrige nødetater i det daglige.
- Fast kontaktpunkt mellom sambandsansvarlige i begge land vil være med å klarlegge prosedyrer.

14 Markører

For å kunne gjennomføre en så stor øvelse som Grenseøvelse2013, så var vi avhengie av et stort antall markører/figuranter.

Det var planlagt brukt ca. 300 markører , både norske og svenske.

Vi ønsker å rette en stor takk til alle som stilte opp som markører. Uten dem hadde det blitt en helt annen øvelse.

Vi har fått tilbakemelding fra noen av markørene og de sier at:

14.1 Hva fungerte godt

- De fleste fikk god informasjon FØR øvelsen.
- God merking av markørene (navn-type skade-mv).
- De markører som ble kjørt til sykehus opplevde at de ble godt ivaretatt.

- ❑ Ambulansetransporten fungerte bra.
- ❑ Godt ivaretatt etter øvelsen.

14.2 Forbedringspunkter

- ❑ Mange markører opplevde at behandlingen de fikk på skadestedet og samle plass skadde ble for useriøst. En del av redningspersonellet brydde seg ikke.
- ❑ En del av redningspersonellet "levde seg ikke inn i øvelsen", men bare pratet med hverandre.

14.3 Konkrete tiltak

- ❑ Deltakere i øvelser må oppfordres til å spille så reelt som mulig.

15 Veien videre

Med de oppdagelser som er gjort i forbindelse med øvelsen, ser vi det som svært viktig at samarbeidet fortsetter i den gode ånd vi er inne i, og det må tas tak i de konkrete tiltak som fremkommer i rapporten. Tydelig ansvar og tidsplan for gjennomføring må fastsettes.

La alle i egen organisasjon bli kjent med gjennomføringen av prosjektet og de tiltak som vi må gjøre for å forbedre oss.

Det er viktig å "kvittere ut" noen punkter før man går videre på neste.

.....

Denne rapporten er utarbeidet av prosjektleder Magne Tommy Brobakken, med bistand fra lensmann Terje Krogstad. Materiale er hentet fra kontrollerskjema, mottatte rapporter/notater fra deltakere, samt muntlige innspill.

.....

En stor takk til alle som deltok i Grenseøvelse2013.

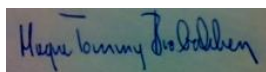

Grenseredningsrådet Hedmark-Dalarna-Värmland

Innsatsledelsen under øvelsen

Hamar 28. februar 2014

Magne Tommy Brobakken
Prosjektleder/Grenseøvelse2013

